

Aleg. 37.

Sprawozdanie

komisyi petycyjnej o petycyi Sabiny z Hoszowskich Niewiadomskiej, wdowy po inżynierze okręgowym dróg krajowych ś. p. Henryku Niewiadomskim o zaopatrzenie wdowie i sierocińskie w drodze łaski.

Wysoki Sejmie!

Ś. p. Henryk Niewiadomski, inżynier okręgowy w Krakowie, urodzony 9. lipca 1840 w Drohobyczu, zmarły dnia 7. czerwca 1881 w 41. roku wieku — po ukończeniu wyższego kursu inżynieryi w akademii wojskowej w Klosterbruck, w roku 1859. rozpoczął służbę wojskową jako sztabowy porucznik inżynieryi, z której w roku 1863. dekretem z dnia 6. września na własne żądanie został uwolniony. Jako oficer sztabu inżynieryi pracował on jak świadczy przedłożony certyfikat z daty Weronia 28. marca 1865 w komisjach fortyfikacyjnych dla Tyrola, przy polowych fortyfikacjach w Tryennie, Mantui i Weronie, tudzież przy stałych budowlach fortyfikacyjnych w Pastrengo, za którą to ostatnią pracę w skutek Najwyższego polecenia z 3. listopada 1861 Najwyższe zadowolenie wyrażonem mu zostało. W roku 1865. dekretem c. k. Namiestnictwa z 16. czerwca do l. 33.101 zamianowany został budowniczym miasta Sambora z płacą rocznych 500 złr. a z prawem emerytury według zasad dla urzędników rządowych obowiązujących, gdzie do początku roku 1870 pozostawał i jak świadczy przedłożone świadectwo, nadzwyczaj pilnie, gorliwie, z wszelką sumiennością wypełniał swoje obowiązki.

W roku 1870. przy organizacji służby dróg krajowych, zamianowany został dekretem Wydziału krajowego z 15. lutego 1870 l. 798 zastępcą inżyniera dla dróg krajowych w okręgu lwowskim o rocznych 1000 złr. z ryczałtem na objazdy 500 złr. i złożył przysięgę służbową dnia 21. marca 1870.

Dekretem Wydziału krajowego z 13. września 1870 l. 12.075 w uznaniu gorliwości, z jaką wypełniał służbowe obowiązki, został na tej posadzie stabilizowany z płacą rocznych 1000 złr., ryczałtem na objazdy 500 złr. i dodatkiem osobistym 100 złr. z powodu przeznaczenia go do Lwowa, a wreszcie dodatkiem kancelaryjnym 148 złr.

Następnie dekretem Wydziału krajowego z 25. kwietnia 1873 l. 4.358 również w uznaniu gorliwości w wypełnianiu służbowych obowiązków, przeznaczony został na inżyniera dróg krajowych w okręgu krakowskim z płacą rocznych 1500 złr., ryczałtem na objazdy 500 złr. i dodatkiem kancelaryjnym 148 złr. z siedzibą w Krakowie, gdzie do ostatka pozostawał.

Ś. p. Henryk Niewiadomski liczył więc służby jako inżynier okręgowy 11 lat, 2 miesiące i 18 dni, a pracował w zawodzie inżynierskim w różnych kierunkach służby publicznej przeszło 20 lat.

Zmarł bez żadnego majątku, jak świadczy rezolucya c. k. sądu delegowanego miejskiego w Krakowie z 21. sierpnia 1881 l. 30.490, a pozostawił bez środków do życia wdowę wraz z trójgiem nieletnich dzieci, a to: córki Heleny, urodzonej 29. października 1872., która w szkole wydziałowej w Krakowie jako uczennica prywatna 1. lipca b. r. z 3. klasy z bardzo dobrym postępem złożyła egzamin, i dwóch synów: Maryana urodzonego 28. kwietnia 1877. i Juwenala, urodzonego 25. stycznia 1880. roku.

Pozostała wdowa prosi więc, powołując się na zasługi jej męża i stan zupełnego ubóstwa o wyznaczenie jej wdowiego i sierocińskiego zaopatrzenia w drodze łaski, ponieważ posada inżyniera okręgowego, jaką piastował ś. p. Henryk Niewiadomski, nie była stałą etatową i nie nadaje prawa do emerytury, tem samem nie nadaje pozostałej wdowie prawa domagania się pensji wdowej i zasiłku wychowawczego dla pozostałych dzieci, jakie prawo ustalonym inżynierom krajowym i urzędnikom Wydziału krajowego, ich wdowom i sierotom pod warunkami przepisami emerytury ustanowionymi przysługuje.

Komisya petycyjna nie widzi się być powołaną, zapnszczać się w rozbiór zasadniczej kwestyi przyznania prawa emerytury inżynierom okręgowym, którzy w tym celu wnieśli do Wysokiej Izby w dniu 10. września b. r. petycję, gdyż też będzie przedmiotem osobnej dyskusyi i stosownego orzeczenia Wysokiego Sejmu; mimo to jednak pozwala sobie komisya petycyjna na uzasadnienie swego wniosku w niniejszej sprawie, powołać się na wniosek Wydziału krajowego przedłożony sprawozdaniem do Wysokiego Sejmu z 12. marca 1875 l. 21.691/1874 (Alegat XI.) dążący do uznania inżynierów okręgowych urzędnikami krajowymi ze wszystkimi do tychże według ustanowy służbowej przywiązaniem prawami i obowiązkami — i na orzeczenie do zbadania tego sprawozdania z grona Wysokiego Sejmu wysadzonej komisyi budżetowej, w jej sprawozdaniu z 28. kwietnia 1875. l. 207 (Alegat LVI) zawarte, według którego też także w zasadzie uznała, iż należy ustalić posady inżynierów okręgowych i przyznać im prawa stałych urzędników krajowych, wszakże ze względu na ówczesne w r. 1875. stosunki i z uwagi na oczekiwania nowej ustawy drogowej, komisya budżetowa oświadczyła się za odroczeniem załatwienia tej sprawy, przypuszczając, że żaden z inżynierów okręgowych wówczas w roku 1875. w służbie będących nie wysłuży jeszcze za lat parę minimum, to jest 10 lat wymaganych do korzystania z prawa emerytury.

Przez tak poważne organa Wysokiego Sejmu wyrzeczoną więc została zasada słuszności zrównania praw inżynierów okręgowych z prawami urzędników krajowych, a jakkolwiek zasada ta nie stała się dotąd uchwałą, nie przeszła w prawo formalne, jednak oparta na moralnem prawie bezwzględnej słuszności i sprawiedliwości, na niniejszą petycję tem więcej zastosowania się domaga, o ile, że tu rozchodzi się już nie o los zgasłego, lecz o przyszłość, o najsmutniejszy los, bo o zwykłe a niezbędne wyżywienie i wychowanie rodziny ojca — pod względem wykształcenia, uzdolnienia, pełnienia obowiązków, słowem pod każdym względem celującego, wzorowego, krajowi zatem dobrze zasłużonego urzędnika, który wytrwale pracował i żył do śmierci nadzieją, że taką pracą zdobyć sobie musi zabezpieczenie przyszłego losu żony i dzieci.

Na tych tedy powodach opiera komisya petycyjna zgodnie z objawionem jej zdaniem Wydziału krajowego wniosek na udzielenie petentce takiej pensji wdowej, jakaby wypadła, gdyby ś. p. jej mężowi jako inżynierowi okręgowemu dróg krajowych przysługiwało prawo emerytury, jak stałym urzędnikom krajowym — jakoteż na udzielenie zaopatrzenia pozostałym jego trojga małoletnim dzieciom do osiągnięcia wieku normalnego w drodze łaski.

Według norm wymiaru pensyi dla wdów po urzędnikach rządowych, mających zastosowanie dla wdów po urzędnikach Wydziału krajowego, a to z 30. listopada 1771 l. 95 i z 26. marca 1781 l. 471 wypadłaby dla wdowy po ś. p. Henryku Niewiadomskim pensya w trzeciej części stałej płacy pobieranej przez zmarłego w służbie czynnej. Gdy płaca ta wynosiła 1500 złr. zatem $\frac{1}{3}$ tejże wynosiłaby 500 złr., atoli wedle Najw. c. k. z dnia 25. listopada 1775 l. 9/7 ust. 6. i 7. normy z 26. marca 1781. l. 471 i kam. nadw. z 19. maja 1781 l. 548 w wypadkach, w których

$\frac{1}{3}$ część płacy zmarłego męża wziętej za podstawę wymiaru pensji wdowiej przewyższałaby kwotę rocznych 350 złr., należy się wdowie pensja tylko w sumie 350 złr. rocznie, ponieważ ta suma roczna stanowi wyznaczone prawnie maximum pensji dla wdów, dla których podstawę wymiaru pensji stanowi płaca zmarłego męża.

Przy udzielaniu zaś zaopatrzenia czyli datku na wychowanie dla dzieci tych wdów, którym pensja wdowia na podstawie płacy zmarłego męża wymierzona zostaje, jakto w niniejszym wypadku ma miejsce, według Najw. rozp. z 21. listopada 1821 i dekr. kam. nadw. z 26. kwietnia 1822 l. 46803/4328 łączna suma pensji wdowiej wraz z zaopatrzeniem dzieci sumę rocznych 525 złr. w. a. przekroczyć nie może.

Z zastosowaniem więc powołanych przepisów, komisya petycyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sabinie z Hoszowskich Niewiadomskiej, wdowie po ś. p. Henryku Niewiadomskim, inżynierze okręgowym dróg krajowych, udziela się pensję wdowią w prawnie oznaczonej kwocie rocznych 350 złr. w. a. a to, od dnia śmierci jej męża, t. j., od 7. czerwca 1881., jak długo w stanie wdowieńskim pozostanie.

2. Pozostałym po ś. p. Henryku Niewiadomskim, inżynierze okręgowym dróg krajowych małoletnim trojga dzieciom, udziela się zaopatrzenie po 58 złr. w. a. rocznie dla każdego, a to od dnia 7. czerwca 1881. jako dnia śmierci ich ojca, aż do osiągnięcia prawem przepisanego wieku normalnego, mianowicie: dla córki Heleny do ukończenia roku 18go, a dla synów Maryana i Juwenala do ukończenia 20go roku życia.

We Lwowie, dnia 26. września 1881.

Przewodniczący:

Golejewski w. r.

Sprawozdawca:

Lenartowicz w. r.

